

"DIE ÉNE DAG"

Alan Seymour.

Het stuk brengt ons in het gezin van de familie Cook in Australië. Alf Cook, de vader, is zijn hele leven liftbediende geweest. Zijn vrouw Dot, met Mum aangesproken, zorgt voor het huishouden van dit arbeidersgezin.

De zoon Jackie heeft in het appartement een kamer. Hij is student. Zijn vader heeft zich altijd voorgesteld dat zijn zoon dat zou kunnen doen wat hij zozeer heeft gemist: studeren.

Wacka is een oude man, een oud-strijder, die al twee oorlogen heeft meegemaakt. De dag van de bevrijding van Australië staat voor de deur.

Alf en Wacka verheugen zich op de grootse viering van deze Bevrijdingsdag, hoewel Wacka te oud is om mee te doen aan de manifestaties en thuis voor de televisie het feest zal volgen.

Elk jaar heeft Alf zijn zoon meegenomen naar de herdenkingsdienst, naar de optocht, naar het feest, maar dit jaar blijkt Jackie niet meer mee te willen. Hij kan het niet meer. Hij vindt de wijze waarop de dag gevierd wordt minderwaardig. De achtergrond van de feestviering wordt zijns inziens vergeten en men gaat zich te buiten aan drank en banale genoegens. De dag is ontaard in een zinloos massaal feest.

Jackie heeft een medestudente, Jane, ontmoet van wie hij is gaan houden. Het meisje komt uit een goed gesitueerd milieu. Zij kent de arbeiders niet en komt vreemd, maar met grote belangstelling voor het eerst bij de familie Cook. Jackie schaamt zich voor zijn vader die wat gedronken heeft en zich niet weet te beheersen in zijn revolutionaire uitingen. Jane vindt het interessant Wacka te ontmoeten die haar kan vertellen over het verleden en de volgens haar zinloze oorlogen die werden gevoerd. Jackie en Jane wijden een nummer van hun studentenblad aan de bevrijdingsdag. Zij zal de artikelen schrijven. Hij zal foto's maken. Op deze wijze zullen zij aantonen hoe groot de ontaarding en verwarring op die éne dag zijn.

Als het de dag van de bevrijding (ANZAC DAY) is, gaat Alf al vroeg de deur uit. Dot en Wacka kijken naar de televisie en zien Alf, dronken, in vulgaire feestvreugde op het tv-scherf. Jackie toont zijn minachting voor zijn vader als Alf dronken thuiskomt en in een heftig gesprek zijn zoon niet meer wil erkennen als zijn kind.

In het laatste bedrijf maken wij de strijd mee die Jackie in zichzelf voert. Hij gaat begrijpen dat mensen als zijn vader die éne dag zich gelukkig voelen, iets betekenen, iemand zijn. Hij begrijpt ook hoeveel hij aan zijn vader te danken heeft, maar hoe zijn ontwikkeling hem van zijn ouders vervreemdt. Daarom zegt hij aan Alf dat hij besloten heeft niet verder te studeren. Daarover is zijn vader ontsteld. Heeft hij zich daarvoor zoveel offers getroost? Het was toch zijn ideaal een zoon te hebben die intellectueel zou worden?

Jackie voelt dat hij niet met Jane zal kunnen leven en deelt haar dat mee. Hij weet dat ze gelijk heeft als ze zegt dat hij zelfstandig moet worden en uit huis moet.

Maar hij kiest voorlopig de keuken van zijn ouders, waar zijn moeder hem een kop thee inschenkt.